رویش روان شناسی، سال هفتم، شماره ۱۱، شماره پیاپی ۳۲، بهمن ماه ۱۳۹۷
Rooyesh-e-Ravanshenasi, 7(11), 201

پیش بینی نگرش به ازدواج از طریق ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و جو خانوادگی در دانشجویان دختر مجرد دانشگاه رازی کرمانشاه

Predicting Marital Attitude through the personality characteristics, Attachment styles and Family environment in students

کژال آشته نویسنده مسئول
کارشناس ارشد رشته روان شناسی دانشگاه رازی کرمانشاه
دکترجهانگیر کرمی
دانشیار روان شناسی، دانشگاه رازی کرمانشاه

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر پیش بینی نگرش به ازدواج از طریق ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و جوخانوادگی دانشجویان دختر بود. پژوهش توصیفی، از نوع همبستگی و جامعه پژوهش شامل کلیه دانشجویان دختر مجرد دانشگاه رازی کرمانشاه بود. نمونه‌ای به حجم ۳۵۹ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شد. شرکت‌کنندگان به پرسشنامه‌های ویژگی‌های شخصیتی مک کری و کاستا، سبک‌های دلبستگی کولینز و رید، جوخانوادگی موس و موس و نگرش به ازدواج اس پارک پاسخ دادند. نتایج به دست آمده با استفاده از رگرسیون و ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که مولفه‌های ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و جو خانوادگی توانایی پیش‌بینی نگرش به ازدواج را دارند. همچنین مولفه‌های ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و جوخانوادگی با مولفه‌های نگرش به ازدواج رابطه‌ی معنادار دارند. با توجه به یافته‌های پژوهش، می‌توان گفت که ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و جو خانوادگی از مولفه‌های موثر

Kajal Asteh *
Master of Science (MSc) in Psychology, Razi University of Kermanshah

Dr Jahangir Karami
Associate Professor of Psychology, Razi University of Kermanshah

Abstract

The aim of this research was to predict of marital attitude through the personality characteristics, attachment styles and Family Environment. This study is a descriptive kind of correlation. The study population consists of students of the Razi University of Kermanshah, A sample size of 359 subjects, stratified random sampling method was chosen. Participants answered to the Spark`s marital attitude, Costa & McCrae` personality characteristics, Coolins & Read `attachment styles and Moos & Moos`Family Environment.Rusults obtained using stepwise regression and Pearson`s correlation coefficients showed the components personality characteristics, attachment styles and Family Environment have the ability to predict marital attitude. Also the personality characteristics, attachment styles and Family Environment have a meaningful relationship with marital attitude components. According to the results, we can say that the characteristics, attachment styles and Family Environment are affective factors in the

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

و مرتبط با نگرش به ازدواج هستند که این نکته می-تواند در مشاوره‌های قبل از ازدواج مورد توجه قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی: سبک‌های دلبستگی ،ویژگی‌های شخصیتی، جوخانوادگی، نگرش به ازدواج

marital attitude and this point can be considered in consultations before marriage.

Keywords: Personality characteristics, Attachment styles, Family Environment and Marital attitude

مقدمه

در طول تاریخ بشر زنان بخش مهمی از جامعه انسانی را تشکیل می‌دهند و دنیای جدید باعث بالا رفتن سطح آگاهی های اجتماعی، سواد عمومی و تحصیلات شده و به موازات آن سطح توقّعات و انتظارات زنان به مراتب بیشتر از گذشته شده است و از طرف دیگر در عصر مدرنیته، تمایزات و تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی گروه‌های اجتماعی و نیز آحاد جامعه بیشتر و همانندی های گذشته کمرنگ شده است . علاوه بر این‌ها، بخشی از این تغییرات در کشور، ناشی از روند اسلامی کردن جامعه در فردای انقلاب اسلامی بوده است و بخشی دیگر، به علت نقش اجتماعی زنان در جامعه و گرایش آنها به تحصیلات بالاتر و احراز صلاحیت‌هایی همانند مردان در به دست گرفتن مشاغل خارج از منزل قرار دارد . نخستین وظیفه هنجارهای اخلاقی یک جامعه، تنظیم روابط دو جنس مرد و زن بر پایه‌های مناسب است که انسانی‌ترین روش تنظیم این روابط، همان ازدواج است که می‌توان آن را به عنوان اتحاد میان زن و مرد برای بهبود و پیشرفت آینده تعریف کرد(ستوده، ۲۰۰۱). ازدواج را می‌توان یکی از مراحل سه‌گانه‌ی زندگی-(تولد، ازدواج و مرگ) به حساب آورد(باقیانی مقدم،۱۳۹۰). در واقع ازدواج مهم ترین و بنیادی‌ترین رابطه‌ی انسانی است(اس پارک[۱]،۲۰۱۲). ازدواج کردن به معنی درهم آمیختن دو چشم انداز و دو تاریخچه است که شامل ارزش‌ها و جهان‌بینی‌های متفاوت می‌باشد . ازدواج یکی از مهم‌ترین حوادثی است که در زندگی رخ می دهد، لذا اهمیت فراوانی دارد .ازدواج عامل مهمی در ایجاد آرامش و سکون آدمی است . اریک فروم[۲] روانشناس آلمانی می گوید: « انسان از لحظه‌ای که به دنیا می‌آید، هرکاری که می‌کند برای رفع احساس تنهایی خویش است» . وقتی این تنهایی بیشتر شود بیشتر به تکاپو می‌افتد تا برای خودش یاری دست و پا کند . ازدواج نقش عمده‌ای در زندگی بشر دارد و عوامل معنوی فراوانی در کیفیت و چگونگی این

[۱]- S. Park
[۲]- Erich - Fromm

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

امر مهم موثر می‌باشد (نظری، ۱۳۸۵) . ازدواج علاوه بر پاسخگویی به نیازهای جنسی و عاطفی فرد، نیازهای اقتصادی، ارتباطات اجتماعی و فرهنگی او را نیز تنظیم می‌کند و به سبب اهمیت و تاثیری که دارد، به عنوان هنجاری پذیرفته شده در تمامی کشورهای دنیا به حساب می‌آید (ساروخانی، ۱۳۸۱). افراد با خود، یک سری پیش تصویرهایی را به ازدواج می‌آورند و بعضی انتظارات در ذهن افراد نقش بسته است که کاملاً نیز از آن‌ها آگاه نیستند . در حقیقت یکی از مشکلات زوج ها، ناشی از استانداردها و فرضیه‌های ذهنی آن‌هاست . در واقع انتظاراتی که هر یک از زوجین از دیگری دارد، مبتی بر چارچوب از پیش تعیین شده‌ای است که می‌تواند مبتنی بر واقعیت نباشد (ابراهیمی، ۱۳۸۷). ازدواج اولین قدم برای پیوند خانوادگی و پرورش نسل بعد به حساب می‌آید، از این رو به عنوان مهم‌ترین و اصلی‌ترین عامل ارتباطی میان انسان ها معرفی شده است (لارسن و هلمن[۱] ۱۹۹۴؛ به نقل از روزن گراندن و مایرز و هاتیک،[۲] ۲۰۰۴). ازدواج به عنوان مهم‌ترین و عالی‌ترین رسم اجتماعی، برای دستیابی به نیازهای عاطفی و امنیتی افراد بزرگسال، همواره مورد تأیید بوده است . ازدواج رابطه انسانی پیچیده، ظریف و پویایی است که از ویژگی‌های خاصی برخوردار است(ستیر،۲۰۰۰ و ترجمه بیرشک ،۱۳۸۸) . نگرش ها و انتظارات نسبت به ازدواج و زندگی زناشویی نقش کلیدی را بازی می‌کند .نگرش‌های افراد به ازدواج می توانند سازنده یا مخرب باشند. نگرش‌ها در آنچه فرد می‌گوید و می‌شنود منعکس می‌شود و بر ادراک او از دنیای اطراف تاثیر می‌گذارد. نگرش ها مؤلفه‌های عمده‌ای در ازدواج و اداره مسایل زندگی زناشویی هستند (امیدوار، ۱۳۸۶) . جوامع، دارای ارزش‌ها، نگرش-ها و عادات نسبتا پایداری هستند ولی نه ثابت و غیر قابل تغییر .نسل‌های جدیدتر دارای ارزش‌های متفاوتی هستند در حالی که هنوز ارزش‌ها و نگرش‌های سنتی در میان نسل- های پیشین جوامع رواج دارد . با جانشین شدن نسل‌های جوان تر به جای افراد نسل‌های گذشته جهان بینی متداول در جوامع دگرگون می شود(اینگهارت،[۳] ۱۳۸۲) . نگرش‌ها و ارزش‌های افراد جامعه با توجه توجه به مقتضیات و شرایط در حال تغییرمحیط (اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی) و همچنین تجربه‌هایشان در طول فرآیند جامعه پذیری شکل می‌گیرد و

---

[۱]-Larson & Holman
[۲]-Rosnen. Grandon, Maycrs & Hattic
[۳]- Einhart

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

تغییر می‌کند . اما با این وجود این در سال های اخیر نگرش[۱] جوانان نسبت به ازدواج و تشکیل خانواده جهت‌گیری منفی یافته و به دنبال این نگرش منفی، تباهی اخلاقی، اجتماعی و اقتصادی در جوانان عمومیت یافته است (جانسون[۲] ۲۰۰۰) . به نظر می‌رسد یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر در تعاملات[۳] بین فردی، نوع سبک دلبستگی است که در دوران کودکی فرد شکل گرفته ، با توجه به محیطی که در آن تحول یافته است در سنین بعدی ادامه می‌یابد . دلبستگی که به عنوان پیوند عاطفی کودک – مادر است، تعیین کننده بهداشت و سلامت روانی فرد است (بالبی، ۱۹۶۹، ۱۹۷۳، ۱۹۸۹، به نقل از مظاهری،۱۳۷۷) . هر کودکی که به دنیا می آید، اولین کسی را که در بدو تولد مشاهده و لمس می‌کند مادر است . در واقع کودکان در حالی دنیای بسته و امن جنینی را وداع می‌گویند که امنیت از دست رفته را با آغوش پرمهر مادر جبران می کنند و این مسأله بی شک متضمن امنیت روانی کودک در چندین سال اول زندگی اوست و چه بسا اثرات طولانی مدت عواطف مادری گستره‌ی زندگی فرد را در بر می‌گیرد(بالبی، ۱۹۶۹، به نقل از عارفی، نوابی نژاد ، ثنایی، ۱۳۸۵) . عوامل گوناگونی چون عوامل شخصیتی و تجارب دوران کودکی، نقش فزایندهای در برقراری روابط صمیمانه و ایجاد عشق زوجین ایفا می‌کنند .در بررسی ارتباط بین ساختارهای شخصیتی و ویژگی‌های فردی، بهتر است به ارتباط اولیه کودک با والدین او تاکید بیشتر شود . همچنان که هارتمن و بتلهایم اعتقاد دارند روابط بین کودک و مادر نه تنها در ساختار شخصیتی بلکه در روابط زناشویی کاملاً مؤثر است (بلوم[۴] ۱۳۸۱، به نقل از شریفی کارآمدی و کامکاری) . (اینثورث[۵]۱۹۷۸، به نقل از برک ،۲۰۰۲، ترجمه یحیی سید محمدی ، ۱۳۸۷) موفق به ابداع موقعیتی آزمایشی برای تشخیص انواع روابط کودک و مراقب وی گشت و سه سبک دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا را تفکیک کرد . به طور کلی شواهد حاکی از آن است، که خاطرات دلبستگی کودک، پیش بینی کننده قدرتمندی برای روابط رمانتیک در بزگسالی است (برک، ۲۰۰۲، ترجمه سیدمحمدی، ۱۳۸۷) . در تحقیقی تحت عنوان سبک‌های دلبستگی در روابط زناشویی، سبک‌های دلبستگی ترسناک یا بیم ناک، منفصل، پریشان و ایمن را در افراد مورد بررسی قرار دادند، نتایج حاکی از این بود که سبک دلبستگی در بزرگسالی با

۱-attitude
۲- jhonson
۳-reciprocity
۴- Boolom
۵-Ainsworth

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

متغیرهای رفتار دلبستگی و نگرش‌ها، رضایتمندی زناشویی، صمیمیت و مشکلات بین فردی افراد مرتبط بود(هاریسون گریر و لی آنی، ۱۹۹۱، به نقل از تابع جماعت، ۱۳۸۶) . در پژوهشی که نوری(۱۳۸۸) در مورد رابطه بین سبک‌های دلبستگی و نگرش نسبت به عشق و ازدواج انجام داد نشان داد که بین برخی از سبک‌های دلبستگی با برخی از انواع عشق رابطه وجود دارد (فروشانی، امانی پور و محمودی، ۱۳۸۸. به نقل از دوست محمدی، ۱۳۸۹). افراد قبل از آنکه ازدواج کنند نسبت به ازدواج و روابط زناشویی نگرش ها و دیدگاه هایی دارند که این نگرش‌ها در انتخاب همسر توسط آن‌ها نقشی تعیین کننده دارد.این نگرش‌ها می‌توانند در آینده به رضایت یا عدم رضایت زناشویی زوجین منجر شود. در شکل گیری این نگرش‌ها عوامل متعددی نقش دارند که ازجمله آن‌ها می توان به خصوصیات شخصی افراد اشاره کرد(فلینگیسنر و ویلسون[۱] ۱۹۸۳). شخصیت یک مفهوم انتزاعی است که تعاریف متعددی درباره آن ارایه شده است. شخصیت بیانگر آن دسته از ویژگیهای فردی است که الگوی ثابت رفتاری آنها را نشان می دهد(لارنس[۲] ۱۹۸۹). یک توافق عمومی وجود دارد که خصوصیات شخصیتی نقش مهمی در نتایج منفی یا مثبت روابط زناشویی دارند (کوسک[۳] ۱۹۹۶؛ کاردک [۴] ۱۹۹۳؛ نمچک و اولسون ، ۱۹۹۴؛ راسل و ولز ، ۱۹۹۴؛ بوچارد، ۱۹۹۹) . بر این اساس می توانیم با توجه به شخصیت افراد چگونگی واکنش آن‌ها را در موقعیت های مختلف پیش بینی کنیم. شخصیت به صورت مستقیم و به عنوان عاملی تأثیر گذار بر فرایند ارتباطی زوج‌ها اثر می‌گذارد و بالطبع رضایت زناشویی زوج ها را نیز متأثر می سازد. شخصیت یک فرد انواع معین و متفاوتی از واکنش‌ها را از طرف مقابل فرا می خواند که در کل بر رضایت زناشویی آن‌ها مؤثر است (کاگلین، هاستون و هاست[۵] ۲۰۰۰) . شخصیت، به نظر گوردون آلپورت آن چیزی نیست که وجود دارد بلکه، آن چیزی است که در حال شدن است؛ یعنی یک سازمان پویای درونی از خودآگاهی که در زمان تولد ایجاد نمی شود، بلکه به تدریج و به آهستگی طی سال‌ها شکل می گیرد و به طور دایم در حال تغییر است و به صورت نهادی متفاوت در می آید (غنی آبادی، ۱۳۷۸). گستردگی این مفهوم تا آن‌جایی است که بسیاری از پدیده‌های اجتماعی و روانی را تحت تاثیر قرار داده است،

---

[۱] Felingisenr & Wilson
[۲] Larens
[۳] -Kusek
[۴] -Kurdek
[۵] - Coughlin, Huston & Houts

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

به نحوی که امروزه آن‌چه که عامل بقا و استمرار جوامع و زندگی بشری؛ یعنی ازدواج، پیوند تنگاتنگی با مفهوم شخصیت و ویژگی‌های شخصیت دارد(پورافکاری،۱۳۹۲). بسیاری از نظریه پردازان اعتقاد دارند که شخصیت افراد متأثر از خانواده و جوی که بر آن حاکم است که در شکل گیری نگرش‌ها و طرحواره های افراد نقش مهمی دارد. خانواده و روابط اجتماعی، مهم‌ترین عواملی هستند که بر نگرش به ازدواج افراد تأثیرمی‌گذارند . بنابراین یکی از متغیر های مهم و تأثیر گذار بر نگرش زناشویی افراد جو خانوادگی است. سامانی(۱۳۸۷) خانواده را یک سیستم پویا که شامل چند عضو(حداقل دو نفر) با روابط (این روابط سیستم خانواده را از دیگر سیستم ها جدا می کند) و نتایج خاص در یک زمینه معین بر اساس یک بافت اجتماعی است، می داند. مطابق این تعریف، خانواده به عنوان یک سیستم دارای سه بعد است: فرایند خانواده[۱] محتواخانواده و[۲] بافت اجتماعی.[۳] فرایندها و کنش های خانواده، مانند کیفیت ارتباط والد–فرزند، تأثیر زیادی بر رشد احساس خود ارزشمندی و کفایت اجتماعی در دوران کودکی دارد (هریسون،[۴] ۲۰۰۲). طرح ها و الگوهای رفتاری معین که در بافت اجتماعی مشخصی وضع شد ه اند آموخته می شوند و بر این اساس است که نگرش ها و نوع ارتباط ثابت و دایمی باقی می مانند (دیاز،[۵] ۲۰۰۵). پور افکاری و همکاران(۱۳۹۲) در پژوهشی با عنوان بررسی رابطه ی بین ویژگی های شخصیتی و نگرش به ازدواج در دانشجویان دختر دانشگاه اصفهان با نمونه ای به حجم ۳۸۲ نفر به این نتیجه رسیدند که بین میزان درون گرایی،برون گرایی،سلطه پذیری، سن، پایگاه و عقاید مذهبی و نگرش به ازدواج رابطه وجود دارد، ولی بین سلطه گری و نگرش به ازدواج تفاوت معناداری مشاهده نشده است. بنابراین پژوهش حاضر با توجه به اهمیت و حساسیت بالای مسئله، به پیش‌بینی نگرش به ازدواج از طریق ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و جو خانوادگی می‌پردازد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه دانشجویان دختر مجرد شاغل به تحصیل در دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشگاه رازی

۱- Family Process
۲-Family Content
۳-Family Social Context
٤ Harison
٥- Diaz

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

کرمانشاه در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ بود. از بین آن‌ها ۳۵۹ نفر به شیوه خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب و پس از جلب رضایت در این پژوهش شرکت کردند و به پرسشنامه‌های نگرش به ازدواج اس پارک، ویژگی‌های شخصیتی مک کری و کاستا، سبک‌های دلبستگی کولینز و رید و جوخانوادگی موس و موس پاسخ دادند. به دلیل ریزش آزمودنی‌ها، در پایان داده های مربوط به ۳۲۷ نفر مورد تحلیل قرار گرفت. ۳۲ پرسشنامه به علت مخدوش بودن یا دارا نبودن ملاک ورود، کنار گذاشته شد. تجزیه و تحلیل داده های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار آماری spss نسخه ۲۰ انجام شد و علاوه بر استفاده از روش‌های آمار توصیفی و شاخص‌های آماری همچون میانگین و انحراف استاندارد، از ضریب همبستگی پیرسون،همبستگی کانونی و رگرسیون چند متغیری نیز استفاده شد.

ابزار

پرسشنامه‌ی نگرش زناشویی اس-پارک : این پرسشنامه، توسط "استیسی اس.پارک" در سال ۲۰۱۲ به منظور بررسی نگرش زناشویی ساخته شد. اس پارک (۲۰۱۲) ابتدا این پرسشنامه را تحت عنوان (MAES) با ۸۷ سوال تهیه کرد، اما پس از آن، بر اساس همین پرسشنامه فرم ۳۶ سوالی آن را ساخت. این پرسشنامه شامل سه خرده مقیاس: قصد ازدواج، نگرش‌های کلی نسبت به ازدواج و جنبه های ازدواج می باشد در این پرسشنامه که برای بزرگ‌سالان تهیه شده است آزمودنی در یک طیف ۷ درجه ای از نوع لیکرت (از کاملا مخالفم تا کاملا موافقم) مشخص می سازد (اس پارک، ۲۰۱۲). پایایی و روایی این پرسشنامه توسط اس پارک با تحلیل عامل اکتشافی و تحلیل عامل تاییدی مورد بررسی و تایید واقع شده اند. برای بررسی پایایی این آزمون اس پارک(۲۰۱۲) از روش آلفای کرونباخ استفاده کرد و برای سه زیر مقیاس جنبه‌های ازدواج، تمایل به ازدواج و نگرش کلی به ازدواج به ترتیب ۰/۹۲، ۰/۹۱، و ۰/۸۴به دست آورد. همچنین همبستگی این آزمون را با آزمون نگرش به ازدواج راسن و براتن[1](۱۹۹۸) برای سه زیر مقیاس جنبه های ازدواج، تمایل به ازدواج و نگرش کلی به ازدواج به ترتیب ۰/۷۰، ۰/۶۲، و ۰/۷۴ به دست آورد. در پژوهش حاضر نیز ضریب آلفای این پرسشنامه ۰/۹۳ به دست آمد. همچنین آلفای خرده مقیاس‌های این پرسشنامه، شامل تمایل

[1] Rosen & Brateen

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

به ازدواج، نگرش کلی نسبت به ازدواج و جنبه‌های کلی ازدواج به ترتیب ۰/۶۵، ۰/۷۸ و ۰/۹۳به دست آمد.

پرسشنامه‌ی پنج عامل بزرگ شخصیت مک کری و کاستا(NEO): در این پژوهش به منظور بررسی ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان دانشگاه رازی از فرم کوتاه آزمون نئو(NEO) مک کری و کاستا(۱۹۸۹) که دارای ۶۰ سوال می باشد، استفاده شد. این آزمون پنج مورد از ویژگی های شخصیتی افراد را مورد سنجش قرار می‌دهدکه این ویژگی‌ها عبارتند از: روان نژندی (N)، برون گرایی (E)، انعطاف پذیری (O)، دلپذیری (A) و وظیفه شناسی (C). شیوه‌ی پاسخ گویی به این پرسشنامه به این صورت است که آزمودنی جواب را در یک طیف ۵ درجه ای از نوع لیکرت (کاملا مخالفم، مخالفم، نظری ندارم، موافقم و کاملا موافقم) انتخاب می کند. این آزمون برای افراد بالای ۱۷ سال مناسب می باشد. مک کری و کاستا (۲۰۰۴) در تحقیقی که برای تجدید نظر در پرسشنامه (NEO-FFI) بر روی ۱۴۹۲ نفر انجام دادند، ضریب همبستگی این آزمون را با آزمون نئو ۲۴۰ سوالی برای پنج ویژگی شخصیتی روان نژندی، برون گرایی، انعطاف پذیری، دلپذیری و وظیفه شناسی به ترتیب آلفای کرونباخ **۰/۸۳**، ۰/۸۳، ۰/۹۱، ۰/۷۶، و ۰/۸۶ گزارش کردند(فرنچوناتو،۲۰۱۱). کیامهر (۱۳۸۱) در پژوهشی که بر روی دانشجویان شهر تهران انجام داد، ضریب همبستگی فرم کوتاه آزمون نئو را با فرم ۲۴۰ سوالی آن برای پنج ویژگی شخصیتی بالا به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۹۱، ۰/۷۱، ۰/۷۸، ۰/۷۵ گزارش کرده است. برای به دست آوردن پایایی این آزمون در پژوهش (شکرکن و همکاران، ۱۳۸۶)، از روش آلفای کرونباخ و بازآزمایی استفاده شده است. پایایی این آزمون با استفاده از روش بازآزمایی بر روی ۶۴ نفر از افراد نمونه به فاصله دو هفته برای پنج عامل ذکر شده، به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۸۴، ۰/۷۹، ۰/۸۰ و ۰/۸۲ به دست آمده است. آلفای کرونباخ پنج عامل به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۶۵، ۰/۵۹، ۰/۴۸ و۰/۷۵ بوده است. در زمینه روایی همزمان این پرسشنامه، بین آن و پرسشنامه نشانگر ریخت مایرز بریگز، پرسشنامه‌ی شخصیتی مینه سوتا، پرسشنامه تجدید نظر شده کالیفرنیا، بررسی مزاج گیلفورد و زاکرمن و مقیاس رگه بین فردی، رابطه بالایی مشاهده مشاهده شده است. در پژوهش حاضر، آلفای کرونباخ خرده مولفه های ویژگی های شخصیتی روان نژندی، برونگرایی، دلپذیری، انعطاف پذیری و وظیفه شناسی به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۸۶، ۰/۸۴، ۰/۸۸ و ۰/۸۹ به دست آمد.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

مقیاس سبک های دلبستگی بزرگسالان کولینز و رید: مقیاس دلبستگی بزرگسالان کولینز ورید (۱۹۹۰) شامل خود ارزیابی از مهارت های ایجاد روابط و خود توصیفی شیوه شکل دهی روابط دلبستگی، نسبت به نگاره های دلبستگی نزدیک است و مشتمل بر ۱۸ ماده می باشد که از طریق علامت گذاری روی یک مقیاس ۵ درجه ای از نوع لیکرت (از کاملا موافقم تا کاملا مخالفم) سنجدیده می شود و شامل سه زیر مقیاس نزدیک بودن، وابستگی و اضطراب می باشد(به نقل از پاکدامن، ۱۳۸۵). کولینز و رید بر پایه توصیف هایی که در پرسشنامه دلبستگی بزرگسالان هازان و شیور در مورد سه سبک اصلی دلبستگی وجود داشت مواد پرسشنامه خود را تدارک دیده اند. زیر مقیاس اضطراب (A) با دلبستگی اضطرابی / دوسوگرا مطابقت دارد و زیر مقیاس نزدیک بودن(C) مطابق با دلبستگی ایمن می باشد و زیر مقیاس وابستگی(D) با سبک دلبستگی اجتنابی مطابقت مطابقت دارد(فینی و نولر، ۱۹۹۶). برای نمره گذاری، براساس دستورالعمل پرسشنامه، ۶ ماده مربوط به هر زیر مقیاس مشخص شده است. به این ترتیب که برای مربع های ۱ تا ۵ به ترتیب نمرات ۴-۰ در نظر گرفته شده است. مگر در مواردی که نمرات معکوس بایستی در نظر گرفته شوند. بدین شیوه زیر مقیاس (C) شامل سوالات ۱۷، ۱۳، ۱۲، ۸، ۶، ۱ و زیر مقیاس (D) شامل سوالات ۱۸، ۱۶، ۱۴، ۷، ۵، ۲ و زیر مقیاس (A) شامل سوالات ۱۵، ۱۱، ۱۰، ۹، ۴، ۳ می باشد که سوالات ۱۸، ۱۷، ۱۶، ۱۳، ۸، ۷ به صورت معکوس نمره گذاری می شوند(کولینز، ۱۹۹۴ به نقل از پاکدامن، ۱۳۸۰). کولینز و رید (۱۹۹۰) آلفای کرونباخ مقیاس نزدیک بودن (C) ۰/۶۹، مقیاس وابستگی (D) ۰/۷۵ و اضطراب (A) ۰/۷۲ گزارش کردند.آن‌ها نشان دادند که زیر مقیاس های نزدیک بودن، وابستگی و اضطراب در فاصله زمانی ۲ ماه و حتی ۸ ماه پایدار ماندند. با توجه به این که مقادیر آلفای کرونباخ، در تمامی موارد مساوی یا بیشتر از ۰/۸۰ گزارش شد میزان قابلیت اعتماد به دست آمده بالاست(پاکدامن، ۱۳۸۵). در ایران نیز میزان قابلیت اعتماد، با استفاده از روش آزمون- بازآزمون به صورت همبستگی بین دو اجرا بر روی نمونه ای با حجم ۱۰۰ نفر آزمودنی بررسی شد. نتایج حاصل از دوبار اجرای این پرسشنامه با فاصله زمانی یک ماه از یکدیگر بیانگر آن بود که تفاوت بین دو اجرای مقیاس های A، D، C، معنادار نبوده و این آزمون در سطح ۰/۹۵ قابل اعتماد است. پاکدامن (۱۳۸۵) روایی سازه این پرسشنامه را بررسی کرده است. روایی سازه با استفاده از روایی واگرا در سطح D و A ، C و A سنجیده شد. نتایج نشان داد ضریب همبستگی بین زیر مقیاس

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

های A و C ، A و D در سطح معناداری۰/۰۰۱ به ترتیب ۰/۳۱۳- و ۰/۳۳۶- می باشد و ضریب همبستگی بین زیر مقیاس های "C و D" در سطح معناداری ۰/۰۱۴ مقدار ۰/۲۴۶ به دست آمد.

پرسشنامه جو خانوادگی موس و موس: یکی از مجموعه ۹ مقیاس مربوط به جو اجتماعی است که در سال ۱۹۷۶ توسط رادولف موس و پرنیس موس طراحی شده است. مقیاس جو خانواده در سال ۱۹۸۶ توسط رادولف موس گسترش پیدا کرد و سه حیطه اساسی شامل بعد رابطه، بعد رشد شخصی و بعد بقاء نظام خانواده را اندازه گیری می کند. این مقیاس از ۹۰ عبارت و ۱۰ خرده مقیاس تشکیل شده است که این خرده مقیاس ها ادراک اشخاص را در مورد ویژگی‌های اجتماعی –محیطی خانواده هایشان مورد ارزیابی قرار می دهند. در ایران هنجار یابی مقیاس جو خانواده توسط ملا شریفی و خشور و دیگران (۱۳۸۴) صورت گرفته و روایی آزمون در دو سنجش روایی محتوا و روایی تشخیص محاسبه شده است. برای بررسی روایی محتوا، ترجمه‌ی این مقیاس در اختیار سه نفر از اساتید و متخصصین قرار گرفت و ضریب آلفا برای هریک از خرده مقیاس‌ها به طور جداگانه محاسبه و میانگین ضرایب خرده مقیاس‌های ده گانه برابر ۰/۶۲به دست آمد. همچنین ضریب آلفای به دست آمده در خرده مقیاس انسجام ۰/۷۹۰، بیانگری ۰/۷۳۳، تعارض ۰/۶۹۹، استقلال ۰/۷۶۶، پیشرفت مدار ۰/۶۹۸، منطقی–فرهنگی مدار ۰/۷۱۹، تفریحی مدار ۰/۵۲۷، اخلاقی–مذهبی مدار ۰/۷۲۹، سازماندهی ۰/۷۴۲، کنترل ۰/۵۵۹است. در نهایت اینکه معتبر ترین خرده مقیاس، انسجام با آلفای ۰/۷۸و کم‌ترین آلفا برای مقیاس کنترل حدود ۵۶/ ۰محاسبه شده است(ملا شریفی و دیگران، ۱۳۸۴).

یافته ها

برای بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و جوخانوادگی با نگرش به ازدواج از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج نشان داد که خرده مقیاس های موافق بودن، اضطراب، انسجام، تعارض، فرهنگی منطقی مداری، سازماندهی و رابطه خانوادگی با نگرش به ازدواج به ترتیب همبستگی۰/۱۸- و۰/۱۱- و ۰/۱۱–و ۰/۱۱ ، ۰/۱۶، ۰/۰۴ و ۰/۱۵ – وجود دارد که همگی معنادار می باشند. بین سایر خرده مقیاس ها با نگرش به ازدواج همبستگی معناداری مشاهده نشد . نتایج در جدول ۱ ارایه شده است .

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

جدول ۱) داده های توصیفی و ضرایب همبستگی بین ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و جوخانوادگی با نگرش به ازدواج

خرده مقیاس ها		کمینه	بیشینه	میانگین	انحراف معیار	همبستگی با تمایل به ازدواج	همبستگی با نگرش کلی	همبستگی با جنبه-هایی از ازدواج	همبستگی با نمره کل نگرش به ازدواج
مؤلفه‌های ویژگی های شخصیتی	روانژندی	۱۴	۴۳	۲۹/۸۹	۴/۴	۰/۰۴۱ ۰/۴	۰/۰۶۴ ۰/۲	۰/۰۳۴ ۰/۵	۰/۰۵۱ ۰/۳
	برون‌گرایی	۱۳	۴۳	۲۷/۱۷	۴/۱	−۰/۰۶۷ ۰/۲	−۰/۰۷۲ ۰/۱۹	−۰/۰۸۱ ۰/۱۴	−۰/۰۹ ۰/۱
	گشودگی	۵	۵۱	۲۸/۱۱	۵/۳	−۰/۱۰ ۰/۰۶	−۰/۰۴ ۰/۳	۰/۰۱ ۰/۸	−۰/۰۲ ۰/۶
	موافق بودن	۱۲	۴۰	۲۴/۶۹	۴/۵	−۰/۱۹ ۰/۰۰۱	−۰/۱۹ ۰/۰۰۱	−۰/۱۳ ۰/۰۱	−۰/۱۸ ۰/۰۰۱
	با وجدان بودن	۱۳	۴۲	۲۷/۳۶	۴/۳	۰/۰۱ ۰/۸	−۰/۰۵ ۰/۲	−۰/۰۳ ۰/۵	−۰/۰۴ ۰/۴
مؤلفه‌های سبک‌های دلبستگی	اضطراب	۹	۴۶	۱۷/۰۴	۳/۳۹	−۰/۱۱ ۰/۰۴	−۰/۱۵ ۰/۰۰۶	−۰/۰۷ ۰/۱	−۰/۱۱ ۰/۰۳
	وابستگی	۱۰	۲۸	۲۰/۸۷	۲/۸۲	۰/۰۶ ۰/۲	۰/۰۱ ۰/۷	−۰/۰۸ ۰/۱	−۰/۰۴ ۰/۳
	نزدیک بودن	۱۲	۲۸	۲۰/۴۳	۲/۸	۰/۰۸ ۰/۱	۰/۰۰۸ ۰/۸۸	۰/۰۳ ۰/۴	۰/۰۴ ۰/۴
ابعاد	انسجام	۰	۹	۵/۱۷	۱/۲	−۰/۱۴ ۰/۰۱	−۰/۰۵ ۰/۳	−۰/۱۰ ۰/۰۵	−۰/۱۱ ۰/۰۴
	بیانگری	۲	۱۱	۵/۲۷	۱/۴	−۰/۰۱ ۰/۸	−۰/۰۸ ۰/۱۴	−۰/۰۷ ۰/۱۹	−۰/۰۷ ۰/۱۵
	تعارض	۱	۹	۳/۸۵	۱/۴	−۰/۰۲ ۰/۶	−۰/۰۵ ۰/۳	۰/۱۳ ۰/۰۱	۰/۱۱ ۰/۰۳

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

جو خانوادگی	استقلال	۱	۹	۴/۶۶	۱/۵	۰/۰۲ ۰/۶	۰/۰۷ ۰/۱	۰/۰۲ ۰/۶	۰/۰۴ ۰/۳
	پیشرفت-مداری	۳	۹	۵/۵۸	۱/۱	۰/۱۶ ۰/۰۰۲	۰/۱ ۰/۰۵	۰/۰۲ ۰/۶	۰/۰۷ ۰/۱
	منطقی‌مداری	۰	۸	۴/۵۶	۱/۳۸	-۰/۰۲ ۰/۶	-۰/۰۶ ۰/۲	-۰/۱۹ ۰/۰۰۱	۰/۱۶ ۰/۰۳
	تفریحی-مداری	۱	۱۶	۴/۹۷	۱/۵۸	-۰/۰۰۹ ۰/۸	۰/۰۵ ۰/۲	۰/۰۶ ۰/۲	۰/۰۶ ۰/۲
	مذهبی‌مداری	۱	۹	۴/۴۹	۱/۵	۰/۰۴ ۰/۴	۰/۰۳ ۰/۵۵	-۰/۰۱ ۰/۷	۰/۰۰۵ ۰/۹
	سازماندهی	۱	۹	۵/۳۴	۱/۵	۰/۰۴ ۰/۴	۰/۱ ۰/۰۵	۰/۰۱ ۰/۸	۰/۰۴ ۰/۴
	کنترل	۱	۹	۴/۸۷	۱/۴۳	-۰/۰۵ ۰/۳	-۰/۰۵ ۰/۳	-۰/۰۹ ۰/۰۹	-۰/۰۹ ۰/۱
	رابطه خانوادگی	۷	۲۷	۱۴/۳۰	۲/۸	-۰/۰۸ ۰/۱	-۰/۰۹ ۰/۰۹	-۰/۱۵ ۰/۰۰۵	-۰/۱۵ ۰/۰۰۶
	رشدخانوادگی	۱۲	۴۱	۲۴/۲۶	۳/۷	۰/۰۶ ۰/۲	۰/۰۷ ۰/۱	-۰/۰۲ ۰/۵	۰/۰۱ ۰/۷
	نظام خانوادگی	۳	۱۸	۱۰/۲۱	۲/۲۲	-۰/۰۰۴ ۰/۹	۰/۰۳ ۰/۵	-۰/۰۵ ۰/۳	-۰/۰۲ ۰/۶

نتایج حاصل از رگرسیون گام به گام در جدول ۲ مبین آن است که در گام اول موافق بودن وارد معادله شد و مدل رگرسیون با F=۱۱/۴۴ در سطح P<۰/۰۰۱ معنادار است. می توان گفت که ۰/۰۳ واریانس نگرش به ازدواج توسط موافق بودن تبیین می شود. در گام دوم منطقی-فرهنگی‌مداری وارد معادله شد مدل رگرسیونی در گام دوم با F=۱۰/۱۷ در سطح P<۰/۰۰۱ معنادار است. در این مدل ۰/۰۵ واریانس نگرش به ازدواج توسط موافق بودن و منطقی-فرهنگی-مداری مورد تبیین قرار می گیرد. در گام دوم موافق بودن با ضریب تأثیر ۰/۱۸- و منطقی-فرهنگی‌مداری با ضریب تأثیر ۰/۱۵- توان پیش بینی نگرش به ازدواج را دارند. در گام سوم بعد

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

رشد خانوادگی(ابعاد جو خانوادگی)، وارد معادله رگرسیونی شد. مدل رگرسیونی در گام سوم با F=۸/۹۷ در سطح P<۰/۰۰۱ معنادار است. در این مدل ۰/۰۶ واریانس نگرش به ازدواج توسط موافق بودن، منطقی–فرهنگی‌مداری و بعد رشد خانوادگی مورد تبیین قرار می گیرد. در گام سوم موافق بودن با ضریب تأثیر ۰/۱۹– ، منطقی–فرهنگی‌مداری با ضریب تأثیر ۰/۲۴– وبعد رشد خانوادگی با ضریب تأثیر ۰/۱۵ توان پیش بینی نگرش به ازدواج را دارند. در گام چهارم بعد رابطه خانوادگی (از ابعاد جو خانوادگی) وارد معادله شد. در این گام مدل با F=۸/۶۸ می تواند ۰/۰۸ واریانس متغیر ملاک را تبیین کند. در گام چهارم هر کدام از متغیرهای موافق بودن، منطقی–فرهنگی‌مداری، بعد رشد خانوادگی و بعد رابطه خانوادگی به ترتیب با ضرایب بتای ۰/۱۸–، ۰/۲۳–، ۰/۲۱ ، ۰/۱۵– توان پیش بینی نگرش به ازدواج را دارند.

جدول ۲) نتیجه رگرسیون گام به گام برای پیش بینی نگرش به ازدواج بر اساس ویژگی‌های شخصیتی، سبک دلبستگی و جو خانوادگی

گام	متغیر پیش بین	F	R	R^2	B	β	t	Sig
۱	موافق بودن	۱۱/۴۴	۰/۱۸	۰/۰۳	–۱/۲	–۰/۱۸	–۳/۳	۰/۰۰۱
۲	موافق بودن				–۱/۲	–۰/۱۸	–۳/۳	۰/۰۰۱
	منطقی‌فرهنگی-مداری	۱۰/۱۷	۰/۲۴	۰/۰۵	–۳/۵	–۰/۱۵	–۲/۹	۰/۰۰۴
۳	موافق بودن				–۱/۳	–۰/۱۹	–۳/۳۵	۰/۰۰۱
	منطقی–فرهنگی-مداری	۸/۹۷	۰/۲۷	۰/۰۶	–۵/۴	–۰/۲۴	–۳/۸	۰/۰۰۱
	بعد رشد خانوادگی				۱/۳	۰/۱۵	۲/۵	۰/۰۱
۴	موافق بودن				–۱/۲	–۰/۱۸	–۳/۳	۰/۰۰۱
	منطقی–فرهنگی-مداری	۸/۶۸	۰/۳۱	۰/۰۸	–۵/۲	–۰/۲۳	–۳/۷	۰/۰۰۱
	بعد رشد خانوادگی				۱/۷	۰/۲۱	۳/۲	۰/۰۰۱
	بعد رابطه خانوادگی				–۱/۶	–۰/۱۵	–۲/۷	۰/۰۰۷

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی نگرش به ازدواج از طریق ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و جوخانوادگی دانشجویان صورت گرفت . درخصوص رابطه بین متغیرها باید اشاره کرد که بین خرده مقیاس‌های ویژگی‌های شخصیتی با نگرش به ازدواج موافق بودن با تمایل به ازدواج ، نگرش کلی نسبت به ازدواج ، جنبه‌هایی از ازدواج و نمره کل نگرش به ازدواج دارای رابطه معکوس و معناداراست . بین میزان روان نژندی، برونگرایی ، گشودگی و باوجدان بودن با نگرش به ازدواج رابطه معناداری مشاهده نشد . ویژگی شخصیتی موافق بودن با اعتماد، سادگی، نوع دوستی، تبعیت و تواضع همراه است. افرادی که نمره‌های بالایی در این ویژگی کسب می‌کنند اساسا نوع دوست و دلسوز هستند و با دیگران احساس همدردی می‌کنند. بنابراین موافق بودن با تمام مؤلفه های نگرش به ازدواج رابطه معکوس و معناداری دارد . که این نتایج با یافته های پورافکاری و همکاران(۱۳۹۱) همخوانی ندارد. . دونلن[۱] کانگر[۲] و بریانت[۳] ۲۰۰۴) به نقل از خجسته مهر(۱۳۸۴) در پژوهش خود که با هدف بررسی پنج عامل شخصیتی در روابط زناشویی زوجین صورت گرفت دریافتند که عامل شخصیتی موافق بودن با تعامل منفی زناشویی بین زوجین رابطه منفی و با ارزیابی کلی ازدواج رابطه مثبت دارد. نتایج تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که از خرده مقیاس های سبک دلبستگی، اضطراب با تمایل به ازدواج و نگرش کلی به ازدواج و رابطه منفی معناداری وجود دارد. بنابراین بین اضطراب با مقیاس های تمایل به ازدواج و نگرش کلی به ازدواج رابطه ی معکوس وجود دارد. یعنی هرچه نمرات فرد در سبک دلبستگی اضطرابی بیشتر باشد، فرد تمایل کمتری به ازدواج داشته و از طرف دیگر نگرش منفی تری نسبت به ازدواج و مسائل زناشویی دارند. بنابراین بین سبک دلبستگی اضطرابی -دوسوگرا با نگرش به ازدواج رابطه‌ی منفی معناداری وجود دارد. که این یافته با نتایج تحقیقات پژوهش رسولی(۱۳۸۷) ، کوهن و همکاران (۱۹۹۱) ، صیادپور(۱۳۸۳) و بختیاری (۱۳۸۸) همخوانی ندارد و با نتایج فینی (۱۹۹۹) ، گوئین و همکاران (۲۰۰۹)، پژوهش های کولین (۱۹۹۶) و میکولیسنر(۱۹۹۸) ، فروشانی، امانی‌پور، محمودی (۱۳۸۸) همخوانی دارد

۱- Donnelan
۲- Conger
۳- Bryant

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

. ای مسکو[۱] و همکاران(۲۰۰۸) در پژوهشی به بررسی سبک های دلبستگی با نگرش به ازدواج و آمادگی برای ازدواج پرداختند که نتایج پژوهش آن ها نشان داد که افرادی که در سبک دلبستگی اضطرابی نمرات پایین تری را کسب می کنند نگرش زناشویی مثبت تری دارند و آمادگی بیشتری رابرای ازدواج از خود نشان دادند.که با نتایج پژوهش حاضر همسو می باشد. در پژوهش حاضر، بین سبک دلبستگی اجتنابی با نگرش به ازدواج هیچ گونه رابطه‌ی معنی داری مشاهده نشد. این یافته با نتایج تحقیقات پژوهش کوهن و همکاران (۱۹۹۱) و صیادپور(۱۳۸۳) همخوانی دارد. بنابراین سبک های دلبستگی افراد می‌تواند از پیش بین های قوی برای تشخیص نگرش زناشویی افراد باشند . یافته های این تبیین با پژوهش های بالبی (۱۹۸۰) ؛ فنی و نولر (۱۹۹۶)؛ هازن و شیور(۱۹۸۷) ؛ جانسون و ویفن (ترجمه بهرامی و همکاران، ۱۳۸۷) همسو می باشد . همچنین نتایج تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که از خرده مقیاس های جو خانوادگی بین انسجام با تمایل به ازدواج و بین انسجام با جنبه‌هایی از ازدواج رابطه معکوس معناداری وجود دارد ونیز بین انسجام با نمره کل نگرش زناشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد. به این ترتیب که هرچه انسجام خانوادگی فرد بیشتر بود، تمایل به ازدواج وی کمتر و نگرش به ازدواج او منفی تر خواهد بود. همچنین بین تعارض با جنبه‌هایی از ازدواج، و نمره کلی نگرش به ازدواج نیز رابطه معناداری وجود دارد . به این ترتیب که هر چه تعارض خانوادگی فرد بیشتر بود ،به تبع آن نگرش به ازدواج وی منفی تر بود. و بین پیشرفت‌مداری با تمایل به ازدواج ، بین پیشرفت‌مداری با نگرش کلی به ازدواج نیز رابطه مثبت معناداری وجود دارد. همچنین بین فرهنگی‌منطقی مداری با جنبه‌هایی از ازدواج رابطه منفی معنادار و بین فرهنگی‌منطقی مداری با نمره کل نگرش به ازدواج رابطه مثبت معنادار، و بین سازماندهی با نگرش کلی به ازدواج رابطه مثبت معناداری وجود دارد . یکی از محدودیت های این پژوهش آن بود که جامعه آماری آن به دانشجویان دانشگاه رازی کرمانشاه محدود شده بود . بنابراین باید در مورد تعمیم نتایج به افراد دیگر احتیاط کرد . تنها منبع جمع آوری اطلاعات در این پژوهش، پرسشنامه بود که جنبه خودگزارشی دارد. به همین دلیل ممکن است در اطلاعات به دست آمده سوگیری تک روشی ایجاد شده باشد.پژوهش حاضر از نوع همبستگی است و نمی‌توان از نتایج به دست آمده از آن نتیجه‌گیری علت و معلولی گرفت. با در نظر داشتن این نکته که پژوهش

[۱] E. Mosko

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

حاضر با هدف تعیین نقش ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و جوخانوادگی در پیش بینی نگرش به ازدواج انجام شده است و با در نظر داشتن نتایج پژوهش، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی به رابطه‌ی علت و معلولی این متغیرها در قالب طرح‌های آزمایشی پرداخته شود تا در صورت اثبات وجود رابطه‌ی معنادار بین آن‌ها، بتوان از اطلاعات به دست آمده در زمینه مشاوره‌های قبل از ازدواج و اجرای جلسات و کارگاه‌های مناسب برای هرچه بهتر کردن نگرش به ازدواج افراد استفاده نمود.

در این راستا پیشنهاد می شود که نگرش به ازدواج در گروه‌های دیگر از جمله دانشجویان دانشگاه‌های دیگر و افرادی که تحصیلات دانشگاهی ندارند نیز بررسی شده و گروه‌های مختلف با یکدیگر مقایسه شوند . بررسی نگرش به ازدواج در گروه‌های مختلف سنی، بررسی فرآیند تغییر آن در طول زمان از طریق تحقیقات طولی، و نیز مقایسه نگرش افراد مجرد و متأهل نسبت به ازدواج از دیگر پیشنهادات به محققانی است که به این حیطه توجه دارند . با توجه به تفاوت‌های جنسیتی در نگرش به ازدواج لازم است پژوهش‌هایی بنیادین در زمینه نقش نگرش‌ها و جنسیت در نرخ ازدواج، نرخ و فرآیند طلاق، و نیز تأثیر تغییرات ساختاری و وضعیت اقتصادی - اجتماعی برنگرش به ازدواج صورت گیرد . ضمناً پیشنهاد می شود که در کنار این پرسشنامه از ابزارهای مکمل مانند مصاحبه نیز استفاده شود.

منابع

اینگهارت، رونالد.(۱۳۸۲) .*تحول فرهنگی در جوامع پیشرفته صنعتی* .ترجمه :مریم وتر، تهران :انتشارات کویر.

ابراهیمی، نسترن .(۱۳۸۷) .*بررسی تاثیر آموزش و انتخاب و کنترل گلاسر بر آزار عاطفی زوجین در شهراصفهان*، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه اصفهان.

امیدوار، بنفشه (۱۳۸۶) . *بررسی اثربخشی آموزش پیش از ازدواج بر نگرش‌ها و انتظارات دانشجویان شهر شیراز.*

برک، لورا، ای .(۲۰۰۲) .*روان شناسی رشد* .ترجمه :یحیی سید محمدی .(۱۳۸۷). تهران : انتشارات ارسباران.

بیرشک، بهروز. (۱۳۸۲). *وضعیت ازدواج و طلاق در ایران*. تهران: رسا.

باقیانی مقدم، محمد حسین. (۱۳۹۰) . *بررسی نگرش جوانان در شرف ازدواج در رابطه با شناخت همسر آینده و زندگی مشترک شهرستان بروجرد*. مجله تحقیقات نظام سلامت. ۷(۶)، ۶۹۳-۷۰۱ .

پاکدامن، شهلا .(۱۳۸۳) . *بررسی ارتباط بین دلبستگی و جامعه طلبی در نوجوانان* . مجله علوم روانشناختی ،۹(۲) ؛ ۲۵-۳ .

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

پورافکاری، نصراله؛ عنبری روزبهانی، مهدخت؛ حکیمی نیا، بهزاد. (۱۳۹۲)، *بررسی رابطه بین ویژگی های شخصیتی و نگرش به ازدواج؛* مطالعه موردی دانشجویان دختر ۲۵-۱۸ساله دانشگاه اصفهان، فصلنامه تخصصی علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی ، رودهن، ۷(۲)، ۷۳-۹۸ .

تابع جماعت، محمدرضا.(۱۳۸۶). *پیش بینی رضایت زناشویی براساس سبک های دلبستگی*، پایان نامه کارشناسی ارشد،تهران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.

جانسون، سوزان ام .ویفن، والری ای.(۲۰۰۳). *فرایندهای دلبستگی در زوج درمانی و خانواده درمانی* . ترجمه: فاطمه بهرامی، عذری اعتمادی، سعیده بطلانی، روناک عشقی، مهناز جوکار، محمدمسعود دیاریان، ناصر یوسفی، شیوا . رضوان، پریسا نیلفروشان، علی نویدیان، اعظم صالحی.(۱۳۸۷).

خجسته مهر، رضا.(۱۳۸۴) ، *بررسی ویژگی‌های شخصیتی، مهارت‌های اجتماعی، سبک‌های دلبستگی و متغیرهای جمعیت شناختی به عنوان پیش‌بین های موفقیت و شکست در زوج های متقاضی طلاق و عادی در اهواز*، پایان نامه دکترای روان شناسی ، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز.

دوست محمدی، یحیی.(۱۳۸۹) ،*بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی و ابعاد سه گانه عشق اشترنبرگ باسازگاری زناشویی در بین معلمان متأهل شاغل در آموزش و پرورش شهر شهریار سال تحصیلی ۸۹-۸۸* . پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مشاوره .خانواده .دانشگاه علامه طباطبایی.

راستی،علی. (۱۳۸۲) . *مقایسه صفات شخصیتی و رضایت زناشویی بر اساس مدل پنج عاملی* . پایان نامه کارشناسی ارشد روان شناسی بالینی ، دانشگاه شیراز.

زارع، مریم و سامانی، سیامک (۱۳۸۷) . *بررسی نقش انعطاف پذیری و انسجام خانواده، فصلنامه خانواده پژوهی*، ۴(۱۳)، ۱۷-۳۶ .

ستیر، ویرجینیا .(۲۰۰۰) .*آدم سازی در روانشناسی خانواده* .ترجمه :بهروز بیرشک (۱۳۸۸) .تهران : انتشارات رشد.

ساروخانی، باقر .(۱۳۸۱) .*مقدمه‌ای بر جامعه شناسی خانواده* .تهران :انتشارات سروش.

شریفی، ماندانا(۱۳۷۹). *بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی با انواع مکانیزم های دفاعی* .پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.

شکرکن، حسین؛ خجسته مهر، رضا؛ عطاری، یوسفعلی، حقیقی، جمال،شهنی ییلاق، منیجه.(۱۳۸۶) ، *بررسی ویژگی های شخصیتی ، مهارت‌های زندگی ، سبک‌های دلبستگی و ویژگی های جمعیت شناختی به عنوان پیش‌بین های موفقیت و شکست رابطه زناشویی در زوج های متقاضی طلاق و عادی اهواز*، مجله علوم تربیتی و روان شناسی، ۳(۱۳) ، ۱-۳۰ .

صیادپور، زهره. (۱۳۸۳). *شیوه های دلبستگی و رضایت از ازدواج* ، مجله مطالعات روان شناختی دانشگاه الزهراء، ۱(۳)، ۱۹-۴۱.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

عارفی، مختار .نوابی نژاد، شکوه .ثنایی، باقر.(۱۳۸۵). *بررسی رابطه بین سبک‌های دلبستگی با کیفیت دوستی در دانش آموزان دبیرستانی شهر کرمانشاه* .فصلنامه علمی -پژوهشی انجمن مشاوره ایران .تابستان ۱۳۸۵، جلد ۵ .شماره ۱۸.

غنی آبادی، خدیجه السادات .(۱۳۷۸) . *نقش خانواده در شکل گیری شخصیت کودک* . ویژه نامه‌ی روان-شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، شماره ۱۲، ۱۷-۱۳ .

کیامهر، جواد (۱۳۸۱). *هنجاریابی فرم کوتاه پرسشنامه پنج عاملی نئو و بررسی ساختار عاملی آن در بین دانشجویان علوم انسانی دانشگاههای تهران* . پایان نامه کارشناسی ارشد سنجش و اندازه گیری، دانشگاه علامه طباطبایی تهران.

مظاهری، محمدعلی (۱۳۷۷) ،*الگوی دلبستگی نوزادان ایرانی* .*مجله روان شناسی*، سال دوم، شماره ۴، ۳۱۵-۲۹۲ .

ملاشریفی،شیدا؛ وخشور،حسن؛ سلیمی زاده،کاظم(۱۳۸۴). *هنجاریابی مقیاس جو خانواده برای برای خانواده ایرانی ساکن تهران*، فصلنامه خانواده پژوهی شماره ۳. ۲۶۸-۲۵۵.

نظری، علی محمد، نوابی نژاد شکوه.(۱۳۸۵). *بررسی تاثیر مشاوران راه محور بر رضایت زناشویی زوجین هردو شاغل* . فصلنامه تازه ها و پژوهش های مشاوره، جلد۵، شماره ۲۰، ۵۳-۸۵ .

نوری، نسیم .(۱۳۸۸) . *رابطه بین سبک های دلبستگی و نگرش افراد به عشق و تاثیر آن‌ها بر معیارهای ازدواج* . پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس تهران.

Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). *Patterns* of *attachment: A Psychological study of the strange situation.* Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Bowlby , j., 1969, 1973, 1989, *Attachment and loss vo1.2. Separation, anxiety and anger*, New York , Basic books. Bouchard, G., Lussier, h., & Genevieve, k . (1999). Personality and marital adjustment: Utility of the five –factor model of Personality. Journal of marriage and the family .vol.61,651 -660.

Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss: Vol. I. Attachment.* New York: Basic Books.

Bowlby, J. (1980). *Attachment and loss: sadness and depression.* New York: Basic Books.

Bratten, E.,& Rosen ,L. (1998). *Development and validation of the marital Attitude scale.* Journal of Divorce & Remarriage, 29(3-4), 83-92 .

Coughlin, J, P., Huston, T .L. & Houts, R. N. (2000). *How does personality matter? Marriage An Examination of Trait anxiety, interpersonal negativity, and marital Satisfaction*. Journal of Personality and social psychology, vol.78, 326- 336.

Collins, N. (1996). *Working model of attachment: implications for explanation, emotion and Behavior*. Personality and social psychology. 71(4):810-832.

Coolins ,N,L& Read ,S.J.(1999) . *Adult attachment working models and relationship quality in dating Couples* .Journal of personality and social Psychology, 58, 644-663.

Cohen, L.L., Manion, L., & Morrison .(2000*), Research Methods in Education* .by Routledge Falmer, 5 th edition.

Costa,P.T.& McCare ,R.R.(1992). Normal personality assessment in clinical practice: The NEO personality inventory, psychological assessment. Journal of Consulting and clinical psychology, 7, 5-13 .

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

Donnellan, M.B, Conger, R, D., & Bryant, C. (2004) .*The big five and enduring marriages* .Available at: www.scincedirect.com.

Diaz, D. M. V. (2005). *The Relations among Parenting Style, Parent- Adolescent Relationship, Family Stress, Cultural Context and Depressive. Symptom Pathology Among Adolescent Females.* Unpublished Ph. D. Thesis, Georgia State University.

Feeney, J. A. (1999). *Implications of attachment style for patterns of health and illness. Child:* Care, Health and Development, 26, 277–288.

Feeney JA, Noller P. (1996) *Attachment style as a predictor of adult romantic relationships*. J Pers Soc Psychol; 58: 281-90.

Gouin, J.P., Glaser, R., Loving, T., Mararkey, W., stowell, J., Houts, c. , Glaser, J. (2009). *Attach Attachment avoidance Predicts in flammatory response to marital conflict.* Journal of brain , Behavior and immunity, 23, 898-904.

Hazan, C. & Shaver, P, R. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process, *Journal of personality and social psychology*, 52, 511- 524.

Kosek, R, B. (1996). *The guest for a perfect spouse: spousal ratings and marital satisfaction*. Psychological Reports, vole .79, 731-735.

Kurdek, L.A. (1993). *Predicting marital dissolution: A 5-Year prospective longitudinal study of newlywed couples.* Journal of Personality and social psychology, vol.64, 221-242.

Mikulincer, M. (1998). *Exploring in individual differences in reactions to mortality salience*: Does attachment style regulate terror management mechanism? Journal of Personality and Social Psychology, 79, 260-273.

Nemechek, S., & Olson, K.R. (1999*). Five –factor personality similarity and marital Adjustment*. Social Behavior and personality, Vol, 27 pp: 309-318.

Russel .R.J.H., & Wells, P.A. (1994). *Personality and quality of marriage.* British Journal of Psychology, vol .85, 161-178.

Rosen . Grandon, d.R., Meyers, d. E, & Hattic, D.A. (2004). *The relation Ship between Marital Development* , 201, 580.

Spark .S. (2012). *The development of the marital. Attitudes and expectations scale.* Thesis department of Psychology, Colorado state university, Colorado.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.11.2.1]